

ปัจจัยทำนายบทบาทของผู้คุ้มครองเกี่ยวกับการส่งเสริมการอนหน้าบันในผู้สูงอายุชั้นหัวดูดบุรี

ขันทนาคร์ อินทร์สุข

วิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทสาขาวิชาบริหารบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ

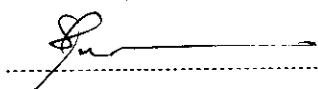
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2550

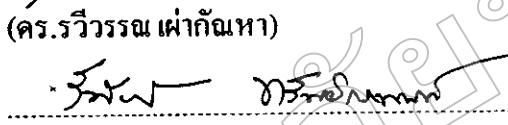
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบบัณฑิตวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ จันทน์ก์ อินทร์สุข ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

(คร.ร่วรรัณ พ่วกัณหา)

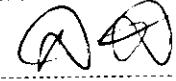
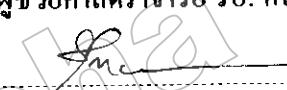
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รันนีราณี ทรัพย์กรรณท์)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.华瑞 กังจี)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

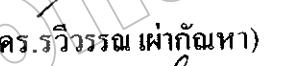
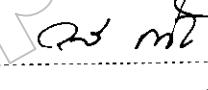
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

คณะกรรมการสอบบัณฑิตวิทยานิพนธ์

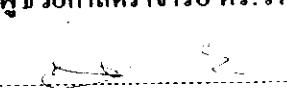

(คร.ร่วรรัณ พ่วกัณหา)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพันธุ์ สารสัตย์)

ประธาน

กรรมการ

(คร.ร่วรรัณ พ่วกัณหา)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.华瑞 กังจี)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ สุจินดา ม่วงมี)

กรรมการ

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ ๑๐ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนและส่งเสริมวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2549

ประกาศคุณภาพ

ในการทำงานนิพนธ์ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร.รีวัรรณ พ่วงพาหะ ซึ่งเป็นประธานในการควบคุมงานนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนีกรณ์ ทรัพย์กรานนท์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วารี กังใจ กรรมการควบคุมงานนิพนธ์ที่ได้ให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ และให้กำลังใจ จนงานนิพนธ์เสร็จสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบปากเปล่าทุกท่านที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะ ที่เป็นประโยชน์ ทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้ มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ แพทย์หญิง วรารณ์ ภูมิสวัสดิ์ ผู้อำนวยการสถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณ จันทร์ประเสริฐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นารีรัตน์ สังวรวงศ์พนา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดารัสนี โพธารส นางสาวสมจิตร์ วงศ์บรรเจิดแสง ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะ ที่เป็นประโยชน์ ทำให้งานนิพนธ์ ฉบับนี้ มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ หัวหน้าศูนย์บริการสาธารณสุขอำเภอเมืองชลบุรี หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลแสนสุข หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลบ้านสวน หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองรี หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลโนนป่า หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลห้วยกะปี หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลเสม็ด และหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลอ่างศิลา และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงาน เพื่อร่วมร่วมเก็บข้อมูล และขอกราบขอบพระคุณ ผู้ดูแลผู้สูงอายุและผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่กรุณาสละเวลาในการให้สัมภาษณ์ตามแบบสอบถามทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีค่าใช้ในงานงานนิพนธ์ครั้งนี้

สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่สาว สามี และบุตรสาวทั้ง 2 คน ที่เคยให้กำลังใจเสมอมา และพี่น้อง ๆ ที่เคยช่วยเหลือให้กำลังใจ และช่วยดูแลอำนวยความสะดวกในการทำงานนิพนธ์เล่มนี้ จนเสร็จสิ้น ไปด้วยดี

จันทนงค์ อินทร์สุข

47910876 : สาขาวิชา: การพยาบาลผู้สูงอายุ; พย.ม. (การพยาบาลผู้สูงอายุ)

คำสำคัญ: บทบาทของผู้ดูแล/ การนอนหลับ/ ผู้สูงอายุ

หัวข้อที่ ๖ หัวข้อที่ ๖ ปัจจัยที่มีผลต่อการนอนหลับในผู้สูงอายุในจังหวัดชลบุรี
หัวข้อที่ ๖ หัวข้อที่ ๖ ปัจจัยที่มีผลต่อการนอนหลับในผู้สูงอายุในจังหวัดชลบุรี
 ผู้สูงอายุในจังหวัดชลบุรี (FACTORS AFFECTING ROLE OF CAREGIVER REGARDING SLEEP PROMOTION AMONG THE ELDERLY IN CHON BURI PROVINCE) คณะกรรมการควบคุม
 วิทยานิพนธ์: รีวิววรรณ เพ่ากัณหา, กศ.ค., รัชนีกรรณ ทรัพย์กรานนท์, Ph.D. วารี กังใจ, พย.ค. ๑๑๘ หน้า ๑.
 ปี พ.ศ. ๒๕๕๐.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน อายุ รายได้ ของครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว ความรู้เกี่ยวกับการนอนหลับในผู้สูงอายุ ภาวะสุขภาพของผู้ดูแล คุณภาพการนอนหลับของผู้สูงอายุ สัมพันธภาพในครอบครัวกับบทบาทของผู้ดูแลเกี่ยวกับ การส่งเสริมการนอนหลับในผู้สูงอายุ และหาปัจจัยที่มีผลต่อการนอนหลับในผู้สูงอายุ จำนวน 140 คู่ ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดชลบุรี ช่วงเดือน ตุลาคม ๒๕๔๙ ถึง กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ผ่านแบบสอบถามขั้นตอน (Multistage Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น ๒ ชุด คือ แบบสอบถามสำหรับผู้ดูแล ได้แก่ แบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการนอนหลับในผู้สูงอายุ แบบประเมินการรับรู้ภาวะสุขภาพ แบบประเมินสัมพันธภาพในครอบครัว แบบสอบถามบทบาทของผู้ดูแลเกี่ยวกับการส่งเสริมการนอนหลับของผู้สูงอายุ แบบสอบถามสำหรับผู้สูงอายุ ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบวัดคุณภาพ การนอนหลับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) และการวิเคราะห์หัดคัดอพหุคุณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับบทบาทของผู้ดูแลเกี่ยวกับการส่งเสริมการนอนหลับในผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ รายได้ของครอบครัว ความรู้เกี่ยวกับการนอนหลับในผู้สูงอายุ และสัมพันธภาพในครอบครัว ($p < .05$) และพบว่า สัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของครอบครัว คุณภาพการนอนหลับของผู้สูงอายุ เป็นปัจจัยที่ร่วมกันที่มีผลต่อบทบาทของผู้ดูแลเกี่ยวกับ การส่งเสริมการนอนหลับในผู้สูงอายุจังหวัดชลบุรี คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓ มีนัยสำคัญทางสถิติ ($R^2 = .25$, $p < .05$) โดยสัมพันธภาพในครอบครัว เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทของผู้ดูแลเกี่ยวกับการส่งเสริม การนอนหลับในผู้สูงอายุสูงสุด

จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ผู้ดูแลควรทราบถึงความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ บทบาทของตน เพื่อส่งเสริมการนอนหลับของผู้สูงอายุให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมให้มี สัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว และการจัดการด้านรายได้ของครอบครัวให้เพียงพอ และการดูแลคุณภาพ การนอนหลับของผู้สูงอายุให้มีคุณภาพดี

47910876: MAJOR: GERONTOLOGICAL NURSING; M.N.S. (GERONTOLOGICAL NURSING)

KEYWORDS: THE ROLE OF CAREGIVER/ SLEEP/ ELDERLY

JUNTANONG INSOOK: FACTORS AFFECTING ROLE OF CAREGIVER REGARDING SLEEP PROMOTION AMONG THE ELDERLY IN CHON BURI PROVINCE,
ADVISORS COMMITTEE: RAWEEWAN PAOKANHA, Ed.D., RACHANEEPORN
SUBGRANON, Ph.D., WAREE KANGCHAI, D.N.S. 118 P. 2007.

The purpose of this research here to study the relationship between demographic variable (age, income and number of family member), knowledge of caregiver pertaining to sleep among the elderly, perceived health status, quality of sleep among the elderly, relationship in the family, and role of care givers, and investigate the predicting variables of and the role of caregiver pertaining to sleep promotion among the elderly. A multistage sampling method was used to recruit 140 caregiver and 140 elderly people residing in the municipal area of Chon Buri province from October, 2006 to February, 2007. Data were gathered by structured questionnaires and were analyzed by stepwise multiple regression.

The research findings showed that factors significantly correlated with the role of caregiver pertaining to sleep promotion among the elderly were income, knowledge of the family caregiver pertaining to sleep among the elderly, relationship in the family ($p < .05$). Relationship in family, income and quality of sleep could cooperatively predict the role of caregiver pertaining to sleep promotion among the elderly at 25.3 percent ($R^2 = .25, p < 0.05$) and the relationship in family was the most influencing factor.

According to the results of this research, the family caregiver should concern the important of factors related to the role of the family caregiver pertaining to sleep promotion among the elderly especially promoting the relationship in family, income management, and quality of sleep among elderly.

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	หน้า
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัจจุบัน.....	๑
กำหนดการวิจัย.....	๗
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	๗
สมมติฐานและเหตุผลสนับสนุนการวิจัย	๘
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	๑๑
ขอบเขตของการวิจัย	๑๑
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	๑๒
กรอบแนวความคิดในการวิจัย	๑๔
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๖
แนวคิดเกี่ยวกับการอนหนลับ	๑๖
แนวคิดเกี่ยวกับการดูแลและบทบาทของผู้ดูแล	๓๔
ปัจจัยที่มีผลต่องบทบาทของผู้ดูแลเกี่ยวกับการส่งเสริมการอนหนลับในผู้สูงอายุ.....	๔๑
3 วิธีดำเนินการวิจัย	๔๕
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	๔๕
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๔๘
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	๕๒
การเตรียมผู้ช่วยวิจัย	๕๔
การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง	๕๕
การเก็บรวบรวมข้อมูล	๕๕
การวิเคราะห์ข้อมูล	๕๖

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่	
4 ผลการวิจัย.....	59
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
5 สรุปผลการวิจัย อกกิประยุกต์และข้อเสนอแนะ	72
สรุปผลการวิจัย	72
อกกิประยุกต์	74
ข้อเสนอแนะ	78
บรรณานุกรม.....	80
ภาคผนวก.....	90
ภาคผนวก ก.....	91
ภาคผนวก ข.....	112
ภาคผนวก ค.....	114
ภาคผนวก ง.....	116
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	118

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ดูแล จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ ความสัมพันธ์กับผู้สูงอายุ สถานภาพในครอบครัว ^{รายได้ของครอบครัว บุคคลที่ช่วยเหลือในการดูแลผู้สูงอายุ จำนวนผู้สูงอายุ ในครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว และระยะเวลาในการดูแลผู้สูงอายุ.....}	59
2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้สูงอายุ จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ รายได้เฉลี่ย ความเพียงพอของรายได้ การดื่มกาแฟ จำนวนการดื่มกาแฟ เครื่องดื่มอัลกอฮอล์ การออกกำลังกาย การสูบบุหรี่ โรคประจำตัว ยารับประทานเป็นประจำ และการใช้ยาอนหลับ.....	63
3 ช่วงคะแนน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความรู้เกี่ยวกับการอนหลับในผู้สูงอายุของผู้ดูแล ภาวะสุขภาพของผู้ดูแล คุณภาพการนอนหลับของผู้สูงอายุ สำนักงานภาพในครอบครัว บทบาทของผู้ดูแลเกี่ยวกับการส่งเสริมการนอนหลับในผู้สูงอายุ.....	67
4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ รายได้ของครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับการนอนหลับในผู้สูงอายุของผู้ดูแล ภาวะสุขภาพของผู้ดูแล คุณภาพการนอนหลับของผู้สูงอายุ และสำนักงานภาพในครอบครัว กับบทบาทของผู้ดูแลเกี่ยวกับการส่งเสริมการนอนหลับในผู้สูงอายุ โดยแสดงในรูปตารางเมตริกสหสัมพันธ์ (Correlation Matrix).....	68
5 ค่าอำนาจในการทำนายของตัวทำนายบทบาทของผู้ดูแลเกี่ยวกับการส่งเสริม การนอนหลับในผู้สูงอายุของผู้ดูแลในจังหวัดชลบุรี	69

สารบัญภาพ

ภาพที่

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	หน้า 15
2 การสุมกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน	47